

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΟΥ Ζ. ΒΙΒΛΙΟΥ.

329. 1. **Ο**τι ἡ παροιμία, Τὸ ἐν Δωδώνῃ χαλκεῖον, ἐντεῦθεν ὡνο-
μάσθη χαλκεῖον τὸν ἐν τῷ Ἱερῷ, ἔχον ὑπερκείμενον ἀνδριόντα,
κρατοῦντα μάστυα χαλκῆν, ἀνάθημα Κορκυραίων· ἢ δὲ μάστιξ
τὴν τριπλῆ, ἀλυσιδωτή, ἀπηρτημένους ἔχουσα εἴς αὐτῆς ἀσρα-
γαλους· οἱ πλήντοντες τὸ χαλκεῖον συνεχῶς, ὅπότε αἰωροῖντο
ὑπὸ τῶν ἀνέμων, μακροὺς ἕχους ἀπειργάζοντο· ἕως ὁ μετρῶν
τὸν χρόνον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἕχου μέχρι τελους, καὶ ἐπὶ
τετρακόσια προέλθοι· διέτεν καὶ ἡ παροιμία ἐλέγεται, Ή Κορκυ-
ραίων μάστιξ·

2. Ότι ἡ Κόρκυρα τὸ παλαιὸν εὐτυχὴς ἦν, καὶ δύναμιν
ναυτικὴν πλείσην εἶχεν, ἀλλ' ὑπὸ πολέμων τινῶν καὶ τυράννων
ἐφθάσηρ· καὶ ὕστερον ὑπὸ Ρωμαίων ἐλευθερωθεῖσα, οὐκ ἐπ-
γνώσηται, ἀλλ' ἐπὶ λοιδορίᾳ παροικίαν ἔλαβεν.

Ἐλευθέρων Κόρκυρα, χέζ' ὅπου θέλεις.

3. Ότι ἡ Μακεδονία περιορίζεται, ἐκ μὲν δυσμῶν, τῇ παραλίᾳ τοῦ Ἀδρίου· ἐξ ἀνατολῶν δὲ, τῇ παραληνίᾳ ταύτης μεσημβρινῇ γραμμῇ, τῇ διὰ τῶν ἐκβολῶν Ἐδρου ποταμοῦ καὶ Κυψελῶν πόλεως· ἐκ βορρᾶ δὲ, τῇ νοονμένῃ εὐθείᾳ γραμμῇ τῇ διὰ Βερτίσκου ὕδρου, καὶ Σκάρδου, καὶ Ὁρβήλου, καὶ Ροδόπης, καὶ Αἴμου (τὰ γὰρ ὕρη ταῦτα, ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ Ἀδρίου, διῆκει κατὰ εὐθεῖαν γραμμὴν ἕως τοῦ Εὔξείνου, ποιοῦντα χερρόνυησον μεγαλην πρὸς νότου, τὴν τε Θράκην ὁμοῦ καὶ Μακεδονίους καὶ Ἡπείρους καὶ Ἀχαιῶν)· ἐκ νότου δὲ, τῇ Ἐγνατίᾳ ὁδῷ, ἀπὸ Δυρράχίου πόλεως πρὸς ἀνατολὰς ἴσιμαι,

ἔως Θεσσαλονικείας· καὶ ἔξι τὸ σχῆμα τοῦτο τῆς Μακεδονίας, 329.
παραληλογράμμου ἔγγισα.

4. Ότι ὁ Πηνειός ποταμὸς, ῥέων διὰ τῶν Τεμπῶν καὶ ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ Πίνδου ὅρους, καὶ διὰ μέσης Θεσσαλίας καὶ τῶν Λαπιδῶν καὶ Περραιβῶν, δεχόμενός τε τὸν Εὐρώταν ποταμὸν, ἐν Ὁμηρος Τιταρήσιου ὠνόμασε, διορίζει Μακεδονίου μὲν πρὸς βορρᾶν· Θεσσαλίαν δὲ πρὸς νότον· αἱ δὲ τοῦ Εὐρώται ποταμοῦ πηγαὶ ἐκ τοῦ Τιταρίου ὅρους ἀρχονται, δέ ἔξι συνεχὲς τῷ Ὀλύμπῳ· καὶ ἔτι ὁ μὲν Ὁλυμπός, τῆς Μακεδονίας· ἡ δὲ Οσσα, τῆς Θεσσαλίας, καὶ τὸ Πήλιον.

5. Ότι ὑπὸ ταῖς ὑπωρείαις τοῦ Ὀλύμπου, παρὰ τὸν Πηνειόν ποταμὸν, Γυρτών ἔστι πόλις Περραιβικὴ, καὶ Μαγνῆτις· ἐν ᾧ Πειρίθους τε καὶ Ἰξίων ἥρεξαν ἀπέχει δὲ τῆς Γυρτῶνος [σταδίους 350. ἐκατὸν ἡ] πόλις Κραυνῶν· καὶ φασιν, ὅταν εἴπη ὁ Ποιητής.

Τὸ μὲν ἄροτρόν ἐκ Θρήνης.

Ἐφύρους μὲν λέγεσθαι τοὺς Κραυνωνίους· Φλεγύας δὲ τοὺς Γυρτωνίους.

6. Ότι τὸ Δίον ἡ πόλις οὐκ ἐν τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Θερμαίου κόλπου ἔστιν, ἐν ταῖς ὑπωρείαις τοῦ Ὀλύμπου, ἀλλ' ὅστον ἐπτά ἀπέγει ταδίους· ἔχει δὲ ἡ πόλις τὸ Δίον κώμην πλησίον Πίμπλεισν, ἐνθα Ὁρφεὺς διέτριβεν.

7. Ότι τὸ παλαιὸν οἱ μάντεις καὶ μόνιμὴν εἰργάζοντο.

8. Ότι μετὰ τὸ Δίον πόλιν, ὁ Ἀλιάκμων ποταμὸς ἔστιν, ἐκβάλλων εἰς τὸν Θερμαῖον κόλπον· καὶ τὸ ἀπὸ τούτου, ἡ πρὸς βορρᾶν τοῦ κόλπου παραλία Πιερία καλεῖται, ἔως τοῦ Ἀξιοῦ ποταμοῦ· ἐν ᾧ καὶ πόλις Πύδνα, ἡ νῦν Κίτρου καλεῖται· εἶτα Μεθώνη καὶ Ἀλωρος πόλις· εἶτα Εργῶν καὶ Λόνδιας ποταμοί. Ἀπὸ δὲ Λονδίου εἰς Πέλλαν πόλιν ἀνάπλους, ταῦτα ἐκατὸν εἴκοσι. Ἀπέχει δὲ ἡ Μεθώνη τῆς μὲν Πύδνης, ταῦτα τετταράκοντα, τῆς Ἀλώρου δὲ, ἑβδομήκοντα ταῦτα. Ἡ μὲν οὖν Πύδνα, Πιερίη

530. ἐς πόλις· ἡ δὲ Ἀλωρος, Βοτταῖκη. Ἐν μὲν όντι τῷ πρὸ τῆς Πύδνης πεδίῳ, Ῥωμαῖοι Περσέα καταπολεμήσαντες, καθεῖλον τὴν τῶν Μακεδόνων βασιλείαν· ἐν δὲ τῷ πρὸ τῆς Μεδώνης πεδίῳ, γενέσθαι συνέδη τῷ Φιλίππῳ τῷ Ἀμύντου τὴν ἐκκοπὴν τοῦ δεξιοῦ ὀφειλμοῦ καταπελτικῷ βελεί, κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς πόλεως.

9. ὅτι τὴν Πέλλαν, οὖσαν μικρὸν πρότερον, Φιλίππος εἰς μῆκος ηὔδησε τραφεῖς ἐν αὐτῇ· ἔχει δὲ λίμνην πρὸ αὐτῆς, ἐξ οὗ ὁ Λουδίας ποταμὸς ῥεῖ· τὴν δὲ λίμνην πληροῖ τοῦ Ἀξιοῦ τι ποταμοῦ ἀπόσπασμα· εἶτα ὁ Ἀξιὸς, διαυρῶν τὴν τε Βοτταῖαν καὶ τὴν Ἀμφαξίτειν γῆν· καὶ παραλαβὼν τὸν Ἐργωνα ποταμὸν, ἐξίησι μεταξὺ Χαλάσρας καὶ Θέρμης. Ἐπίκειται δὲ τῷ Ἀξιῷ ποταμῷ χωρίου, ὅπερ Ὅμηρος Ἀμυδῶνα καλεῖ· καὶ φησι τοὺς Παίσους ἐντεῦθεν εἰς Τροίαν ἐπικούρους ἐλθεῖν·

Τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος, ἀπ' Ἀξιοῦ εὑρυρέοντος.

Ἄλλ' ἐπεὶ ὁ μὲν Ἀξιὸς θεολερός ἐστι, κρίνη δέ τις ἐξ Ἀμυδῶνος ἀνίσχουσα καὶ ἐπιμεγνυμένη αὐτῷ καλλίζουν ὕδατος, διὸ τοῦτο τὸν ἐξῆς σίχου,

Ἀξιοῦ, οὐ καλλιέον ὕδωρ ἐπικίδναται αἷνη,
μεταγράφουσαν οὕτως·

Ἀξιοῦ, φῶ καλλιέον ὕδωρ ἐπικίδναται Αἴης·

οὐ γάρ τὸ τοῦ Αξιοῦ ὕδωρ καλλιέον τῆς γῆς τῇ ὄψει ἐπικίδναται, ἀλλὰ [τὸ] τῆς πηγῆς τῷ Ἀξιῷ.

10. ὅτι μετὰ τὸν Αξιὸν ποταμὸν ἡ Θεσσαλονίκη ἐστὶ πόλις, ἡ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο· κτίσμα δὲ ἐστὶ Καστάνδρου, δις ἐπὶ τῷ ὄντει τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς, παιδὸς δὲ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, ὃνόμασε· μετώκισε δὲ τὰ πέριξ πολίχνια εἰς αὐτὸν, οἷον Χαλάσραν, Αἰνείαν, Κισσὸν καὶ τονα *καὶ* ἄλλα. Ἐκ δὲ τοῦ Κισσοῦ τούτου ὑπονοήσειν σὺ τις γενέσθαι καὶ τὸν παρ' Ὅμηρῳ Ἰφιδάμαντα, οὗ ὁ πάππος Κισσεὺς ἔθρεψεν αὐτὸν, φησίν, ἐν Θρήκῃ, ἡ νῦν Μακεδονία καλεῖται.

11. Ὄτι ἡ Βέροια πόλις, ἐν ταῖς ὑπωρείαις κεῖται τοῦ Βερ- 330.
μίου ὅρους.

12. Ὄτι ἡ Παλλήνη χερρόνησος (ἥς ἐν τῷ ισθμῷ κεῖται
ἡ πρὸ μὲν Ποτίδαια, νῦν δὲ Κασσάνδρεια), Φλέγρα τὸ πρὶν
ἐκαλεῖτο· ὧζουν δ' αὐτὴν οἱ μυθευόμενοι γέγαντες, ἔθνος ἀσεβές
καὶ σκοτομον, οὓς Ἡρακλῆς διέφθειρεν. Εἶχε δὲ πόλεις τέτταρες,
Ἄφυτην, Μένδην, Σκιώνην, Σάνην.

13. Ὄτι τῆς Ολύνθου ἐπίνειον ἐστὶ Μηκύνειον ἐν τῷ Το-
ρωναίῳ κόλπῳ.

14. Ὄτι πλησίου Ολύνθου χωρίου ἐστὶ κοῖλον, καλούμενον
Κανθαρώλειον, ἐκ τοῦ συμβεβηκότος τὸ γάρ ζῶον ὃ καν-
θαρός πέριξ τῆς χώρας γενόμενος, ἵνακα φαύσῃ τοῦ χωρίου
ἔκείνου, διαφθείρεται.

15. Ὄτι ἀντικρὺ Κανάσρου, ἄκρου τῆς Παλλήνης, ἡ Δέρρις
ἐστὶν ἄκρα, πλησίου Κωφοῦ λιμένος· καὶ ὁ Τορωναῖος κόλπος
ὑπὸ τούτων ἀφορίζεται. Καὶ πρὸς ἀνατολὰς αὐθίς κεῖται τὸ
ἄκρον τοῦ Αἴθωνος, ὃ ἀφορίζει τὸν Σιγγιτικὸν κόλπον· ὃς
εἶναι ἐφεξῆς κόλπους τοῦ Αἰγαίου πελάγους πρὸς βορρᾶν,
ἄλληλων ἀπέχοντας οὖτως· Μαλισκὸν, Παγασητικὸν, Θερ-
μαῖον, Τορωναῖον, Σιγγιτικὸν, Στρυμονικόν· τὰ δὲ ἄκρα,
Ποσείδιον μὲν, τὸ μεταξὺ Μαλισκοῦ καὶ Παγασητικοῦ, τὸ δὲ
ἐφεξῆς πρὸς βορρᾶν, Σηπιάς, εἶτα τὸ ἐν Παλλήνῃ Κάνασρον,
εἶτα, Δέρρις· εἶτα, Νύμφαιον ἐν τῷ Αἴθωνι, πρὸς τῷ Σιγγι-
τικῷ· τὸ δὲ πρὸς τῷ Στρυμονικῷ, Ακραθώς ἄκρον· ὃν μεταξὺ,
ὁ Αἴθων· οὗ πρὸς ἀνατολὰς, ἡ Αῆμυος· πρὸς δὲ βορρᾶν ἀφορί-
ζει τὸν Στρυμονικὸν κόλπον, ἡ Νεάπολις.

16. Ὄτι Ακανθός πόλις ἐν τῷ Σιγγιτικῷ κόλπῳ ἐστὶ παρά- 331.
λιος, πλησίου τῆς τοῦ Ξέρξου διώρυχος· ἔχει δ' ὁ Αἴθων πέντε
πόλεις, Δίον, Κλεωνάς, Θύσσον, Ολόφυξον, Ακραθώον·
αὗτη δὲ, πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ Αἴθωνος κεῖται. ἔστι δὲ ὁ Αἴθων

33. ὅρος μαζοειδές, ὀξύτατον, ὑψηλότατον· οὐ οἱ τὴν κορυφὴν
οἰκουμένες, ὁρῶσι τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα πρὸ ωρῶν τριῶν τῆς
ἐν τῇ παραλίᾳ ἀνατολῆς· καὶ ἐτι τὸ πόλεως τῆς Ἀκάνθου ὁ
περίπλους τῆς Χερούλου, ἕως Σταγείρου πόλεως τοῦ Ἀρισ-
τελοῦς, σάδικητετρακόσια. Ἐν τῷ λιμήνι οὐνομα Κάπρος, καὶ ησίου
διώνυσου τῷ λιμένι εἶτα αἱ τοῦ Στρυμόνος ἐκβολαί· εἶτα
Φάγρης, Γαληψός, Ἀπολλωνία, πᾶσαι πόλεις· εἶτα τὸ Νέσου
σόμα, τοῦ διορίζοντος Μακεδονίαν καὶ Θράκην, ὡς Φίλιππος
καὶ Ἀλέξανδρος, ὁ τούτου παῖς, διώριζον ἐν τοῖς κατ' αὐτοὺς
χρόνοις. Εἰσὶ δὲ περὶ τὸν Στρυμονικὸν κόλπου πόλεις καὶ ἔτεραι,
οἷον Μύρκιος, Ἀργίλος, Δραβίσκος, Δάτου· ὅπερ καὶ ἀρίστην
ἔχει γύροις καὶ εὔκαρπον, καὶ ναυπόγυια, καὶ χρυσοῦ μέταλλα·
ἀφ' οὗ καὶ παροιμία, Δάτου ἀγαθῶν, ὡς καὶ, Ἀγαθῶν ἀγαθίδες.

17. Ὄτι πλεῖστα μέταλλά ἔστι χρυσοῦ ἐν ταῖς Κρηνίσιν,
ὅπου νῦν οἱ Φίλιπποι πόλεις ἴδρυται, πλησίου τοῦ Παγγαίου
ὄρους. Καὶ αὐτὸν δὲ τὸ Παγγαῖον ὄρος, χρύσεια καὶ ἀργύρεια
ἔχει μέταλλα, καὶ ἡ πέραν, καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ Στρυμόνος ποτα-
μοῦ, μέχρι Παιονίας· φασὶ δὲ καὶ τοὺς τὴν Παιονίαν γῆν
ἀροῦντας εὑρίσκειν χρυσοῦ τινα μόρια.

18. Ὄτι ὁ Στρυμὼν ποταμὸς ἀρχεται ἐκ τῶν περὶ τὴν Ρό-
δόπην Ἀγριανῶν.

19. Ὄτι ὁ παρ' Ὁμηρῷ Ἀσεροποῖος, νίος Πηλεγόνος, ἐκ
Παιονίας ὡν τῆς ἐν Μακεδονίᾳ ἴσορεῖται· διὸ καὶ Πηλεγόνος
νίος· οἱ γὰρ Παιόνες Πελαγόνες ἐκαλοῦντο.

20. Ὄτι οἱ νῦν Φίλιπποι πόλεις Κρηνίδες ἐκαλοῦντο τὸ
παλαιόν.

21. Ὄτι Σιντοὶ ἔθνος Θρακικὸν κατώκει τὴν Λῆμνον
ησον· διὸν Ὅμηρος Σιντιας αὐτοὺς καλεῖ, λέγων·

Ἐνθα με Σιντιας ἄνδρες.

22. Ὄτι μετά τὸν Νέσου ποταμὸν πρὸς ἀνατολὰς, Ἀβδηρα

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΟΜΕΑΚΑΙΡΟΥ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΛΙΝΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΦΙΛΟΒΟΥΛΙΟΥ

πόλις ἐπώνυμος Ἀβδήρου, δύν οἱ τοῦ Διομήδους ἵπποι ἔφαγον· 532.
εἶτα Δίκαια πόλις πλησίου· ἢ ὑπέρκειται λίμνη μεγάλη ἡ Βιζο-
νίς· εἶτα πόλις Μαρώνεια.

23. ὅτι ὁ νῦν ποταμὸς Ρῆγνας ἐν Θράκῃ καλούμενος,
Ἐργῆνος ἦν καλούμενος.

24. ὅτι τὴν Σαμοθράκην Ἰασίων καὶ Δάρδανος ἀδελφοὶ
ῶκουν· χερσονησέντος δὲ Ἰασίους διὰ τὴν εἰς Δήμητρα ἀμαρ-
τίαν, ὁ Δάρδανος, ἀπάρτις ἐκ Σαμοθράκης, ἐλθὼν ὥκισεν ἐν
τῇ ὑπωρείᾳ τῆς Ἰδής τὴν πόλιν, Δαρδανίαν καλέσας· καὶ
ἐδίδαξε τοὺς Τρῶας τὰ ἐν Σαμοθράκῃ μυστήρια· ἐκαλεῖτο δὲ
ἡ Σαμοθράκη Σάρμος ποίν.

25. ὅτι ἡ ἐν Θράκῃ χερρόνησος, τρεῖς πόλεις θαλάσσας·
Προποντίδα ἐκ βορρᾶ, Ἑλλήσποντον ἐξ ἀνατολῶν, καὶ τὸν Μέ-
λανα κόλπον ἐκ νότου· ὅπου καὶ ὁ Μέλας ποταμὸς εἰσεῖται,
όμωνυμος τῷ κόλπῳ.

26. ὅτι ἐν τῷ ἴσθμῳ τῆς χερσονήσου τρεῖς πόλεις κεῖν-
ται· πρὸς μὲν τῷ Μέλανι κόλπῳ, Καρδία, πρὸς δὲ τῇ Προ-
ποντίδι, Πακτύη, πρὸς δὲ τῇ μεσσογείᾳ, Λυσιμαχία· μῆκος
τοῦ ἴσθμου σάδια τεταράκοντα.

27. ὅτι ἡ πόλις ὁ Ἐλεοῦς, ὀρσευκῶς λέγεται· τάχα δὲ
καὶ ὁ Τραπεζοῦς.
